

(Не)правомірність вимоги ДАСУ про розірвання договору про закупівлю у разі його повного виконання: рішення суду

Замовник провів відкриті торги, визначив переможцем учасника з найдешевшою тендерною пропозицією, уклав з ним договір про закупівлю, який був виконаний. ДАСУ вирішила перевірити зазначену закупівлю та виявила чимало порушень, зокрема тендерна документація складена з порушенням та тендерна пропозиція переможця підлягала відхиленню, оскільки не відповідала вимогам замовника. Держаудитслужба постановляє розірвати договір про закупівлю. Але на момент прийняття цього рішення сторони договору виконали свої зобов'язання в повному обсязі. У результаті розірвання договору замовник не зможе повернути у первісний стан предмет закупівлі, який вже використовується, отже звертається з позовом до суду та оскаржує висновок аудиторів. Якої думки суд, читайте у матеріалі.

Рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду у справі № 160/17309/23 від 27.09.2023

Позиція замовника/позивача: замовник звернувся до суду з позовною заявою до Держаудитслужби, у якій просить визнати протиправними дії Держаудитслужби в частині видання висновку від 03.07.2023 про результати моніторингу процедури закупівлі № UA-2023-03-15-003626-а та скасувати зазначений висновок Держаудитслужби.

12.04.2023 між замовником та переможцем закупівлі ТОВ «Н» укладено договір купівлі-продажу автомобілів спеціалізованих СКС-МОУ-ПС на базі а/м Mitsubishi Outlander (кількість 7 штук) від 12.04.2023 № 2304-10001 на загальну суму 7 336 000 грн, на підставі результатів електронного аукціону звіт про виконання договору про закупівлю UA-2023-03-15-003626-а опубліковано в електронній системі «Prozorro» з інформацією про кінцевий термін отримання товару, робіт та / або послуг (легкового автомобіля (ДК 021:2015:34110000-1)) до 01.05.2023.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело: <https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/hid-dlia-novachkiv/ne-pravomirnist-vymohy-dasu-pro-rozirvannia-dohovoru-pro-zakupivliu-u-razi-joho-povnoho-vykonannya-rishennia-sudu/>

Наказом Держаудитслужби прийнято рішення про початок моніторингу закупівлі № UA-M-2023-06-19-000017 від 03.07.2023 (тендер UA-2023-03-15-003626-a). За результатами моніторингу оприлюднено висновок про результати моніторингу процедури закупівлі № UA-2023-03-15-003626-a, який містить посилання на виявлені порушення вимог пунктів 14, 19 частини 2 статті 22 Закону «Про публічні закупівлі» (далі — Закон); абзацу восьмого пункту 28 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від **12.10.2022 № 1178** (далі — Особливості) (в редакції від 25.02.2023); абзацу другого пункту 1 частини 1 статті 31 Закону, абзаців п'ятого та другого підпункту 2, абзацу 3 підпункту 3 пункту 41 Особливостей (в редакції від 25.02.2023), із встановленням способу усунення виявлених порушень шляхом розірвання укладеного за результатами торгів договору, з дотриманням положень Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України.

Станом на 07.07.2023 сторони договору виконали свої зобов'язання в повному обсязі, зокрема автомобілі спеціального призначення отримані, введені в штат автотранспортних засобів та використовуються з метою залучення до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, а також виконання заходів зведеними слідчо-оперативними групами в рамках кримінальних проваджень, розпочатих слідчими Управління у районах бойових дій. **У результаті розірвання договору замовник не зможе повернути у первісний стан автомобілі спеціального призначення, які вже використовуються, та, відповідно, таке розірвання в жодному разі не матиме своїм наслідком усунення виявлених порушень, які не впливають ні на технічні характеристики автомобілів, ні на вартісні показники предмета закупівлі.**

Замовник вважає, що висновок Державної аудиторської служби як індивідуально-правовий акт породжує права і обов'язки, однак вимога усунення порушення у сфері публічних закупівель шляхом розірвання укладеного за результатами торгів договору, з дотриманням положень Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України, на думку представника позивача, не відповідає приписам закону та підлягає скасуванню, що і стало підставою для звернення до Дніпропетровського окружного адміністративного суду з позовною заявою.

Позиція відповідача: відповідач вважає, що доводи позивача не підлягають задоволенню з огляду на таке: замовник у тендерній документації (пункт 5 розділу 3 додатка 2) зазначив підстави для відмови в участі у відкритих торгах, встановлені статтею 17 Закону, а не пунктом 44 Особливостей (в редакції від 25.02.2023), інформацію про спосіб підтвердження відсутності підстав для відхилення у додатку 2 до тендерної документації зазначив також відповідно до статті 17 Закону, чим порушив вимоги абзацу восьмого пункту 28 Особливостей (в редакції від 25.02.2023).

Окрім цього, моніторингом встановлено, що замовник у тендерній документації для

підтвердження відповідності учасника кваліфікаційному критерію «Наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)» встановив вимогу щодо надання, зокрема, листа-відгуку від контрагента про належне виконання наданого договору. Однак переможець торгів ТОВ «Н» не надав листа-відгуку від контрагента, з яким було укладено аналогічний договір. Замовник не відхилив тендерну пропозицію ТОВ «Н» та уклав з ним договір від 12.04.2023 № 27, чим порушив вимоги абзацу 3 підпункту 3 пункту 41 Особливостей (в редакції від 25.02.2023).

Щодо розірвання договору, то після оприлюднення висновку замовник має три варіанти дій: усунути викладені в ньому порушення законодавства у сфері публічних закупівель та надати документи, що підтверджують це органу фінансового контролю; надати аргументовані заперечення до висновку; надати інформацію про причини неможливості усунення виявлених порушень.

Усунення порушення шляхом розірвання договору є варіантом правомірної поведінки замовника при усуненні порушень, що направлений на приведення відносин між сторонами у первісний стан, оскільки у разі недотримання учасником процедури закупівлі усіх кваліфікаційних вимог, зазначених у тендерній документації замовника, останній на вимогу Закону повинен відхилити тендерну пропозицію учасника та відмінити закупівлю, що робить укладання договору взагалі неможливим. Оскільки укладення договорів є завершальною стадією проведення процедури закупівлі, невідхилення пропозиції учасника та, як наслідок, укладення договору є підставою для розірвання такого договору.

Відповідач визначив спосіб усунення виявлених під час моніторингу порушень, що свідчить про його чіткість та визначеність.

Позиція суду: виявлені обставини не пов'язані з порушенням принципів забезпечення ефективних та прозорих закупівель, засад конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, заходів запобігання проявам корупції у цій сфері або недобросовісної конкуренції, оскільки ТОВ «Н» надано тендерну пропозицію з найбільш економічно вигідною ціною на придбання автомобілів спеціального призначення. Уповноважена особа при закупівлі товару виходила із принципу здійснення публічних закупівель, передбачених статтею 5 Закону: максимальна економія, ефективність і пропорційність. Суд доходить висновку, що порушення законодавства в частині статті 31 Закону — відсутність документів у довільній формі у складі тендерної пропозиції — не може бути підставою для її відхилення, бо ніяк не свідчать про невідповідність самого учасника вимогам тендерної документації.

Вимога про зобов'язання розірвати договір, який виконаний сторонами на теперішній час, не може бути спрямована на досягнення легітимної мети та не є співмірною, оскільки суть виявлених порушень, з огляду також на їх спростування, не призводить до порушення бюджетних інтересів.

Згідно з пунктом 19 частини 1 статті 4 Кодексу адміністративного судочинства України індивідуальний акт — акт (рішення) суб'єкта владних повноважень, виданий (прийняте) на виконання владних управлінських функцій або в порядку надання адміністративних послуг, який стосується прав або інтересів визначеної в акті особи або осіб та дія якого вичерпується його виконанням або має визначений строк.

З урахуванням викладеного, суд доходить висновку, що рішення Держаудитслужби щодо встановлення способу усунення виявлених порушень шляхом розірвання укладеного за результатами торгів договору, з дотриманням положень Господарського кодексу України та Цивільного кодексу України, є протиправним та підлягає скасуванню.

Керуючись статтями 241-246 Кодексу адміністративного судочинства України, суд вирішив адміністративний позов про визнання протиправним та скасування висновку задовольнити в повному обсязі, визнати протиправним та скасувати висновок ДАСУ про результати моніторингу процедури закупівлі № UA-2023-03-15-003626-а, присудити на користь замовника за рахунок бюджетних асигнувань Держаудитслужби судові витрати у розмірі 2 684,00 грн.

За потреби використовуйте [Шпаргалку](#). [Швидкий помічник у звітуванні з урахуванням усіх змін до Постанови № 1178 від 07.09.2023](#).

Щоб підготуватися та проаналізувати судову практику з різних питань публічних закупівель, на порталі «Радник» створена електронна книга [«Практика суду, що стосується публічних закупівель»](#). Такий електронний помічник потрібен кожному замовнику та учаснику, щоби знати та вміло захищати свої права та приймати лише правильні рішення:

Практика суду, що стосується публічних закупівель

👁 4953 3 Жовтня 2023

Враховуючи неоднозначні позиції контролюючих органів, замовникам доволі важко проводити закупівлі та виконувати норми чинного законодавства з публічних закупівель. Хтось готується захищати себе в судовому порядку, а для когось кращим варіантом є виконання рішення / висновку за результатами оскарження / моніторингу процедури закупівлі. Тож, щоб підготуватися та проаналізувати судову практику з різних питань публічних закупівель, створена електронна книга «Практика суду, що стосується публічних закупівель». Такий електронний помічник потрібен кожному замовнику та учаснику, щоби знати та вміло захищати свої права та приймати лише правильні рішення.

Зміст:

Загальне про відповідальність:

- [Адміністративна відповідальність у деталях. Судовий погляд](#)
- [Підсудність розгляду справ про адміністративні правопорушення передбачені ч. 1 ст. 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення](#)
- [Оскарження рішення Колегії до суду: нюанси та рекомендації](#)
- [Помилки замовників при оскарженні висновків ДАСУ](#)
- [Чи можна притягнути керівника замовника до відповідальності та що при цьому необхідно знати](#)
- [Чи наділена ДАСУ правом притягувати до відповідальності осіб, винних у допущених порушеннях? Рішення суду](#)